

037

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3-3

Nr.

Wilno, dn.

1930 roku.

350.

19 listopada

Treść numeru:

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

Dział. Str.

1. "Lietuvos Aidas" o zwiększeniu się wkładów w bankach.-	II.	1.
2. Minister Aleksa o aktualnych sprawach rolnictwa litewskiego.-	"	2.
3. Prasa litewska o położeniu rolników.-	"	3.
4. Handel Litwy z Austrią.-
K r o n i k a .	"	3.
5. Zakup owiec.-	"	4.
6. Zezwolenie na wwóz bydła litewskiego do Belgji.-	"	4.
7. Bankructwa.-	"	4.
8. Uregulowanie produkcji tytoniu.-	"	4.
9. Narada handlarzy lnem.-	"	4.

VII. K Ł A J P E D A .

10. Prace sejmiku kłajpedzkiego.-
K r o n i k a .	VII.	1.
11. Dokoła utworzenia dyrektorjum.-	"	1.
12. Ustawa o przewartościowaniu w sejmiku kłajpedzkim.-	"	1.
13. Zmiana składu sejmiku kłajpedzkiego.-	"	1.

---oo0oo---

§

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

"Lietuvos Aidas" o zwiększeniu się wkładów w bankach.

"Lietuvos Aidas" Nr.261 z dn.15.XI.1930 r.Art.p.t."Na co wskazują wkłady". Streszczenie:

Suma wkładów w bankach litewskich oblicza się dzisiaj na setki milionów litów. Na 1 października r.b. ogólna suma wkładów we wszystkich instytucjach kredytowych wyniosła 266 milj.lt. Jeżeli się odrzuci stąd sumy skarbowe, to i wówczas oszczędności prywatne, wniesione do banku, o wiele przewyższą 150 milj.lt.

Ponieważ przy wprowadzaniu lita, wkłady naszej ludności z powodu upadku marki stały się zupełnie małą sumą, więc należy stwierdzić, że od 1 października 1922 r. do 1 października 1930 r. nasze wkłady zwiększyły się więcej, niż o 260 milj.lt.

W poszczególnych latach suma wkładów i ich wzrost przedstawia się następująco:

Data.	Ogólna suma wkładów.	W ciągu roku. zwiększyło się	zmniejszyło się
1.I.1924 r.	31.201.900	+ 43.411.400	
1.I.1925 r.	74.613.300	- 170.600	
1.I.1926 r.	74.442.700	+ 6.328.900	
1.I.1927 r.	80.771.600	+ 46.876.300	
1.I.1928 r.	127.647.900	+ 44.234.100	
1.I.1929 r.	171.882.000	+ 26.956.200	
1.I.1930 r.	198.418.200	+ 68.405.400	
1.XI.1930 r.	266.823.600		

Tabela ta wskazuje, że suma wkładów w naszych instytucjach kredytowych, za wyjątkiem 1926 r., wzrastała rocznie o 26 do 68 milj.lt. Jedynie w 1926 r. suma wkładów nie tylko się nie zwiększyła, lecz zmniejszyła się o 170.600 lt. Czyż tym, którzy zakładają ręce nad naszym upadkiem gospodarczym w ciągu ostatnich kilku lat, nie wartoby było zagłębić się w to, dlaczego w 1926 r. suma wkładów zmniejszyła się.

Tabela wskazuje również, że w ciągu 9 miesięcy 1930 r. wkłady zwiększyły się o 68 milj.lt. i w ten sposób pobiły rekord. Nawet po odrzuceniu pożyczki szwedzkiej, zwiększenie się sumy wkładów w 1930 r. jest większe, niż we wszystkich latach poprzednich.

W roku bieżącym wkłady we wszystkich prywatnych instytucjach kredytowych zwiększyły się zgorą o 21 milj.lt. wzrost wkładów w spółdzielniach kredytowych odbywa się w szybkim tempie. Instytucje te zdobywają coraz większe zaufanie, włościanie zaczynają coraz więcej oszczędzać. Należy tu zaznaczyć, że większość włościan oszczędności swe składa w bankach kowieńskich i ich filjach na prowincji. W ten sposób ze stanu instytucyj kredytowych trudno wnioskować, kto więcej oszczędza - wieś czy miasto. Należy uznać fakt, że włościanie nasi żyją oszczędniej.

Biorąc pod uwagę dane wkładowe, należy stwierdzić, że nasze położenie gospodarcze wzmacnia się. Kraj i jego mieszkańcy stają się coraz zamożniejsi. Jeżeliby się znaleźli pesymisci, utrzymujący, iż wkłady zwiększają się dlatego, że niema ożywienia, że z powodu kryzysu i stagnacji ludzie likwidują swe interesy i składają pieniądze w bankach, to możnaby było tak samo przy pomocy danych dowieść, że dyskonta, specjalne rachunki bieżące, pożyczki i inne pozycje zwiększają się, protesty zmniejszają. Najlepiej to świadczy, iż ożywienie gospodarcze nie zmniejsza się i że wzrost wkładów w bankach wskazuje na wzbogacenie się kraju i polepszenie sytuacji gospodarczej.

9. [Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

[Faint text]

Prasa litewska o położeniu rolników.

Jedno z gospodarczych pism litewskich, po podzieleniu rolników na trzy kategorie, następująco pisze o ich stanie gospodarczym:

"Trzecią kategorię stanowią wszyscy pozostali rolnicy i położenie ich jest bardzo. Do 1929 roku najczęściej uwagi zwracali oni na gospodarke zbożową i zostali prawie bez dochodów, gdy ceny zboża spadły i nikt nie chciał go kupować. Obecnie wszyscy by chcieli hodować jaknajwięcej trzody i krów, nie tak jednak łatwo wszystko od razu zmienić, tembardziej, że brak nietylko doświadczenia, lecz i lepszych obór. Pozatem, organizacja skupu trzody jest wadliwa, gdyż zewsząd się słyszy, iż w oznaczonych dniach agenci nie mogą zakupić wszystkiego dostarczonego na rynek bydła i rolnicy tracą dużo czasu i niezawsze mogą w jednym dniu sprzedać. Oprócz tego, większość dostarczanych przez rolników bekonów jest trzeciej kategorii i ceny na nie są niskie. Ponieważ zaś rolnicy ci nie mogą od razu dostarczyć więcej trzody, więc droga i wydatki, związane ze sprzedaniem paru sztuk, są nieproporcjonalne do otrzymanej ceny. Pozostaje więc im dawne źródło dochodów - zboże. Najgorzej jednak, iż w roku bieżącym wydało obfity plon żyta, niebardzo chętnie nabywane. Coprawda, ceny pszenicy i żyta są wyższe byłyby dla rolników zupełnie wystarczające, jeżeliby wszyscy rolnicy mogli otrzymać te ceny, albo po tych cenach sprzedać cały zapas swego żyta i pszenicy. Jest jednak inaczej. Oto określenie położenia rolników w rejonie szawelskim.

Bez względu na postęp w gospodarce hodowlanej i mleczarskiej w powiecie Szawelskim, stan gospodarki jest bardzo ciężki. Największym źródłem dochodów rolników, dostarczających do mleczarni mleko, lub zaczynających hodować bekony, był dotychczas i wciąż jeszcze pozostaje zboże. Chociaż cena na żyto i pszenicę została ustalona, niema jednak możliwości sprzedaży, gdyż "Lietukis" i kupcy kupują z łaski, ponieważ nie mają zbytu zboża. Znaczną część swego zboża trzeba narzucać kupcom, ci zaś z jednej strony, nie mając zbytu, z drugiej strony - widząc, że rolnik musi to zboże sprzedać, korzystają z okazji i kupują za pół ceny. Wobec takiej sytuacji, uważa się za zupełnie naturalne, że komornicy zaczynają masowo sprzedawać z licytacji mienie rolników. Dość często się zdarza, że nie najgorsze gospodarstwo z 25-30 ha ziemi sprzedaje się z licytacji za 10-12 tys. lt. Jest dużo gospodarstw, którym nie grozi jeszcze bezpośrednio licytacja, lecz i te mają bardzo dużo różnych długów, na pokrycie których koniecznie potrzebne są pieniądze. W ten sposób, bez względu na nienajgorszy urodzaj, wzrost gospodarki mleczarskiej i hodowlanej, sytuacja rolników jest bardzo ciężka. Komunikaty podobnej treści otrzymywane są i z innych miejscowości.-

Handel Litwy z Austrią.

"Rytas" Nr. 260 z dn. 14. XI. 1930 r.

Stosunki handlowe między Litwą a Austrią mogłyby się znacznie rozszerzyć, gdyż odmienna struktura gospodarcza obu krajów powinna umożliwić obrót towarów między nimi. Austrija jest zainteresowana w rozszerzeniu rynku dla produktów swego przemysłu, Litwie zaś chodzi o znalezienie rynku dla produktów rolniczych. Nasz bilans handlowy z Austrią jest ujemny i przedstawia się następująco:

	1926 r.	1927 r.	1928 r.	1929 r.
Eksport	30.900 lt.	10.600 lt.	207.400 lt.	48.800 lt.
Import	1.505.400 lt.	1.354.600 lt.	1.220.800 lt.	1.758.100 lt.

Łotwa w 1929 r. eksportowała do Austrii 20 razy więcej, niż Litwa. Musimy więc postarać się chociaż trochę wyrównać bardzo ujemny bilans handlowy z Austrią.

Według posiadanych wiadomości, Austrija co tydzień importuje około 13-15 tys. świni z Węgier, Jugosławji i Niemiec. Z temi państwami, jak i z Litwą, Austrija zawarła układy handlowe na zasadzie największej przychylności. Bez względu jednak na to, eksport

Minister Aleksa o aktualnych sprawach rolnictwa litewskiego.

"Lietuvos Aidas" Nr. 261 z dn. 15. XI. 1930 r.

Dnia 12-go b.m. minister rolnictwa Aleksa przyjął korespondenta "Lietuvos Aidas" i poinformował go o aktualnych sprawach rolnictwa litewskiego.

Jak wiadomo, niedawno stworzona została komisja eksportowa w składzie ministrów skarbu, rolnictwa i komunikacji. Została ona stworzona w celu rozważenia technicznych kwestyj eksportowych. Pierwszym rzędzie przystąpiła ona do kierunku produkcji litewskiej, t.j. zaakcentowała konieczność protegowania tych gałęzi produkcji, które mogą być najbardziej wydajne dla życia gospodarczego Litwy. Przedewszystkiem zaznaczono konieczność stworzenia dogodnych warunków dla hodowli bydła. Litwa bardziej się nadaje do tej produkcji, niż do produkcji zboża, gdyż może dać ziarno najwyższej o 17 - 19 % wilgoci, podczas gdy Ukraina, Kanada, Argentyna lub Stany Zjednoczone produkują zboże o 13-14 % wilgoci. Ponadto, oprócz hodowli bydła, należy pomyśleć o produkcji nasion, traw siewnych.

Drugą kwestją jest kwestja taniej produkcji, gdyż niema prawie nadziei na wysokie ceny produkt w rolnych. W tym celu należy rozszerzyć długoterminowy kredyt i obniżyć kredyt krótkoterminowy. Kredyty będą tańsze: długoterminowy - do 17,5 %, krótkoterminowy - do 10 %. Tak samo zostaną rozszerzone prace nad meljoracją. Uchwalono większe kanały kopać kosztem rządu, zaś kredyt meljoracyjny obniżyć od 5 do 4 %.

W 1931 i 1932 r. dołoży się wielkich starań w dziedzinie polepszenia łąk i pastwisk, przyspieszenia podziału wsi na osady, oraz regulowania kwestji inwestycji rolnych.

Jasnym jest, że w celu zwiększenia eksportu należy odpowiednio uregulować komunikację. Kolej Telsze-Kretynga, która została zakończona w 1932 r., ułatwi komunikację Litwy z portem Kłajpedzkim. Ponadto przewiduje się przeprowadzenie przynajmniej jednej szosy między Łownem a Kłajpedą. Sam port kłajpedzki rozszerza się i pogłębia, aby mogły wejść i większe statki. Zostaną założone różne składy i przedsiębiorstwa. Przedwidziany jest szereg rzeźni. Już obecnie udoskonala się rzeźnię kłajpedzką, rozszerza się tak samo rzeźnię t-wa "Leistas", w drugiej połowie grudnia została zakończona nowa rzeźnia w Poniewieżu. W przyszłym roku zostaną zbudowane jeszcze 2, albo 3 rzeźnie. Jedna w Czawlach albo Taurogach, druga w Ulicie lub Wilkomierzu.

Pozostaje jeszcze kwestja komunikacji morskiej. Statki niezawsze zawijają do Kłajpedy, zaś różne towarzystwa, szczególnie polskie, umyślnie chcą nam szkodzić i szkoda. W celu pozytywnego rozwiązania tej kwestji uchwalono nabyć dwa własne statki, któreby utrzymywały komunikację między Kłajpedą a Londynem, Antwerpią, Szczecinem i t.d. Trzeci statek, być może, możnaby było zrobić w Kłajpedzie. Ponadto postanowiono założyć 2 - 3 nasze przedstawicielstwa handlowe, przedewszystkiem w Londynie, następnie w Berlinie, Hamburgu, Antwerpi, lub gdzieindziej.

Nareszcie Ministerstwo rolnictwa wspólnie z ministerstwem oświaty troszczy się o przygotowanie nowego pokolenia rolników. Wkrótce zostanie wprowadzona powszechna oświata rolnicza. Istnieje tendencja, aby do 1935-1936 r. wszystkie dzieci rolników, po ukończeniu szkoły powszechnej, chociaż przez jeden rok uczyły się rolnictwa. Oprócz tego, organizuje się kółka młodzieży rolniczej, które hodują warzywa, pielęgnują łąki i t.d. Praca ta odbywa się pod okiem starszych rolników, zaś z pomocą techniczną przychodzą specjaliści rolni. Dużo uwagi będzie się zwracało na sprawy gospodarstwa i przemysłu domowego.

Łoło Marjampola, w majątku Kwieciszki, stanie fabryła cukru, gdyż warunki tu są najdogodniejsze tembardziej, iż w Suwalszczyźnie najwięcej hoduje się buraków cukrowych. Jest tu kolej, drogi, dostatecznie wody i t.d. Budowa fabryki rozpocznie się na wiosnę. A nowe zbiory buraków zostaną już przerobione we własnej fabryce.-

bydła z Litwy napotyka na przeszkody.

Według obowiązujących ustaw, wwóz bydła do Austrii jest zezwalany tylko za specjalnymi, jednorazowymi przepustkami wwozowymi, które wydaje ministerstwo rolnictwa. W związku z tem czynione są wysiłki w kierunku ochrony rynku miejscowego od zalewu go bydłem zagranicznym i utrzymaniu cen swych produktów na należytych poziomach. To też import bydła do Austrii nie jest łatwym problemem.

Konsul litewski sądzi, iż Litwa mogłaby eksportować do Austrii większą ilość masła, jaj, wędlin, szynek, ptactwa, sieniennia lnianego, materiału drzewnego i t.d. W prasie austriackiej coraz więcej ukazuje się wiadomości o Litwie i zainteresowanie tamecznych firm Litwą zwiększa się. Już kilka firm austriackich zwracało się do litewskiego konsulatu w Wiedniu z prośbą o kroki, któreby usunęły trudności pod względem wwozu bydła i mięsa litewskiego do Austrii.-

Z a k u p o w i e c . Do Kowna przybędzie wkrótce z Niemiec transport owiec rasy czarnogłowej. Na zakup owiec izba rolnicza udzieliła zapomogi w wysokości 50 % ceny owiec. W Kownie owce zostaną podzielone na grupy, umieszczone w skrzyniach i rozesłane osobom, które robiły obstalunki.-

Z e z w o l e n i e n a w w ó z b y d ł a l i t e w s k i e g o d o B e l g i i . W tych dniach rząd belgijski udzielił swej zgody na wwóz bydła litewskiego przez kwarantannę w Antwerpii, ze świadectwami weterynaryjnymi dla każdej sztuki bydła. Odpowiednie rozporządzenie w tej sprawie już ogłoszono w belgijskim "Journal Officiel".-

B a n k r u c t w a . w III kwartale r.b. w Litwie zbankrutowało, albo wstrzymało wypłaty, 11 firm, w tej liczbie 9 na prowincji i 2 w Kownie. Zbankrutowały 3 tartaki /1 połączony z młynem/, 3 przedsiębiorstwa handlowe towarów kolonialnych, po 1 sklepie manufaktury, skór, przedmiotów galanterji, 1 drukarnia i 1 mleczarnia. Ogólne długi tych firm wynoszą około 1,68 milj.lt., z czego na tartaki i młyn przypada około 1,4 milj.lt. i około 200.000 lt. na firmę manufaktury. Straty wierzycieli jeszcze się nie wyjaśniły. Szczególnie dotyczy to większych firm. Straty wierzycieli drobniejszych 7-miu firm, w których długi sięgają około 80 tys.lt., wynoszą około 35 tys.lt. i przypadają wyłącznie na firmy miejscowe.-

U r e g u l o w a n i e p r o d u k c j i t y t o n i u . Do gabinetu ministrów wpłynął projekt ustawy o uregulowaniu produkcji tytoniu w Litwie. Według projektu ustawy, fabrykanci tytoniowi powinni przetwarzać nie mniej 7,5 tys.klg. tytoniu w ciągu pół roku. Poza tem projekt ustawy przewiduje również unormowanie akcyzy od tytoniu. O ile fabrykanci uchybią ustawie, ministerstwo skarbu zamknie ich przedsiębiorstwa.-

N a r a d a h a n d l a r z y l n e m . w izbie handlowo-przemysłowej w Kownie odbyła się wielka narada handlarzy lnu z całej Litwy i kraju Kłajpedzkiego. Na naradzie omówiono kwestję, dotyczącą produkcji lnu i jego eksportu. W sprawie premij eksportowych uczestnicy narady wypowiedzieli się w tym sensie, iż metoda ta jest niecelowa, gdyż zaledwie 5 - 10 % eksportowanego lnu będzie mogło uzyskać premję. Sytuacji to nie polepszy, natomiast wprowadzi moment spekulacyjny. Uczestnicy narady doszli do wniosku, iż raczej system premji należałoby stosować względem sących rolników, co wpłynie dodatnio na jakość lnu. W sprawie zmiany przepisów o kontroli lnu, handlarze lnem wypowiedzieli się w tym sensie, iż nie należałoby zmniejszać w dalszym ciągu odsetków paździerza /obecnie odsetek paździerza wynosi 15 %, zamierza się zmniejszyć do 5 %, gdyż i obecnie już odsetek paździerza faktycznie osiągał przewidywaną normę. Reszcie uchwalono założyć w Litwie związek eksporterów lnu, który będzie brał udział w międzynarodowych kongresach eksportu lnu.-

